

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва
імені Степана Шевчука

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 08 Декоративне мистецтво в культурно-історичному вимірі

Спеціальність **В3 Декоративне мистецтво та ремесла**

Освітня програма «**Декоративне мистецтво**»

2025 – 2026

Робоча програма ОК08 «Декоративне мистецтво в культурно-історичному вимірі» для здобувачів вищої освіти ОС Магістр у галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
спеціальність В3 Декоративне мистецтво та ремесла за освітньою програмою «Декоративне мистецтво»
Мова навчання - українська

Розробник: Ярослава ВЕРНЮК, канд. філол. наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука

Протокол від 25 вересня 2025 року № 8

Завідувач кафедри

Олена ВЛАСЮК

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією художньо-педагогічного факультету

Протокол від 29 вересня 2025 року № 8

Голова навчально-методичної комісії

Олена ВЛАСЮК

О.Я. С. Вернюк, 2025 рік
О РДГУ, 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	обов'язкова	
Змістових модулів – 5	Спеціальність: В3 Декоративне мистецтво та ремесла Освітня програма: «Декоративне мистецтво»	рік підготовки	
		1	1
		Семестр	
		1 - 2	1-2
Загальна кількість годин – 150		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 сем. - 4 год; 2 сем. – 4 год.	Освітній рівень: магістр	30 год.	20 год.
		Семінарські	
		20 год.	20 год.
		Самостійна робота	
		100 год.	100 год.
		Вид контролю:	
		1-й сем.- залік; 2-й сем. – іспит	
Примітка: дисципліна «Декоративне мистецтво в історико-культурному вимірі» ґрунтується на теоретичних знаннях та практичних навичках, отриманих при вивченні дисциплін « Історія України», «Історія декоративного мистецтва», «Історія зарубіжного мистецтва», «Історії українського мистецтва», «Етнологія та народне мистецтво України ».			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Декоративне мистецтво в історико-культурному вимірі» - передбачає формування практичних навичок самостійного художнього аналізу творів декоративно-прикладного мистецтва; створення візуальних рядів, що відіграє важливу роль у формуванні професіоналізму.

Завдання курсу:

1. Формування теоретичних знань про провідні галузі декоративно-прикладного мистецтва.
2. Вивчення сутності мистецької культури на прикладах окремих творів.
3. Ознайомлення з різними мистецькими школами, течіями, напрямками та їх значенням в історії українського та зарубіжного декоративного мистецтва.
4. Знання про характер відмінностей стилістики творів декоративно-прикладного мистецтва різних історичних епох, їх технологічні й орнаментальні особливості.
5. Формування вміння самостійно визначати стилістичні особливості художнього твору (розрізняти предмети різних часів, народів, країн).

Дисципліна забезпечує здобуття студентами **загальних та фахових** компетентностей:

ЗК2 Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК7 Здатність до абстрактного мислення, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК02. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

ФК05. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання:

ПР 1. Визначати, аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського образотворчого і декоративного мистецтва.

ПР 2. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.

ПР 4. Представляти формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

ПР 7. Володіти фаховою термінологією, науково-аналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу та методикою проведення наукових досліджень.

ПР 10. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль №1.

1.1. Основи культурно-мистецького простору кінця XIX – XX століть. Декор та орнамент.

1.2. Модерне, сучасне і новітнє мистецтво: осмислення понять, їх понятійно-хронологічна відмінність.

Змістовий модуль №2.

2.1. Декоративне мистецтво в системі візуальних мистецтв.

2.2. Професійне декоративне мистецтво першої половини XX ст.: кераміка, емаль, ювелірне мистецтво, художній текстиль, художня обробка дерева.

2.3. Українське декоративне мистецтво другої половини XX – початку XXI ст.: вишивка, вбрання, плетіння з рослинних матеріалів, малювання (хатне, станкове), витинанки. Регіональні особливості.

Змістовий модуль №3.

3.1. Еволюція художньо-стилістичних змін, специфіка синтезу національних традицій і новаторства.

3.2. Мистецтво як історико-культурний феномент (технологічні й орнаментальні особливості).

3.3. Декоративне мистецтво в сучасному народному одязі (на прикладі).

3.3. Аналіз творчості провідних майстрів українського гобелена: індивідуальні образно-пластичні особливості творчості та основні мистецькі досягнення.

Змістовий модуль № 4.

4.1. Трансформація художнього життя.

4.2. Парадигми соцреалізму в декоративному мистецтві.

Змістовий модуль №5.

5.1. Традиції та інновації декоративного мистецтва (сценографія).

5.2. Полістилізм у професійному декоративному мистецтві.

Змістовий модуль №6.

6.1. Сучасний стан народної культури. Роль декоративно-ужиткового мистецтва в житті народу.

6.2. Мурал-арт як складник міжкультурного діалогу креативних індустрій: регіональний підхід.

6.3. Стрін-арт(нитки мистецтва) під час війни в Україні.

6.4. Творчі портрети майстрів декоративному мистецтві рідного краю.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лек.	практ.	сам. роб.	усього	лек.	практ.	сам. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1.								
Тема 1. Основи культурно-мистецького простору кінця XIX – XX століть.	9	2	2	5	7	2		5
Тема 2. Модерне, сучасне і новітнє мистецтво: осмислення понять, їх понятійно-хронологічна відмінність.	9	2	2	5	7		2	5
Змістовий модуль 2.								
Тема 3. Декоративне мистецтво в системі візуальних мистецтв.	9	2	2	5	9	2		10
Тема 4. Професійне декоративне мистецтво першої половини XX ст.: кераміка, емаль, ювелірне мистецтво, художній текстиль, художня обробка дерева.	9	2	2	5	9	2	2	10
Тема 5. Декоративне мистецтво другої половини XX – початку XXI ст.: вишивка, вбрання, плетіння з рослинних матеріалів, малювання (хатне, станкове), витинанки.	14	2	2	10	14	2		10
Змістовий модуль 3.								
Тема 6. Еволюція художньо-стилістичних змін, специфіка синтезу національних традицій і новаторства.	9	2	2	5	9	2		10
Тема 7. Декоративне мистецтво в сучасному народному одязі.	14	2	2	10	14	2	2	15

Тема 8. Аналіз творчості провідних майстрів українського гобелена: індивідуальні образно-пластичні особливості творчості та основні мистецькі досягнення.	9	2	2	5	9	2		6
Змістовий модуль 4.								
Тема 9. Трансформація художнього життя.	14	2	2	10	14	2	2	10
Тема 10. Парадигми соцреалізму в декоративному мистецтві.	14	2	2	10	14			10
Змістовий модуль 5.								
Тема 11. Традиції та інновації декоративного мистецтва (Сценографія.)	14	2	2	10	14	2		10
Тема 12. Полістилізм у професійному декоративному мистецтві.	14	2	2	10	14		2	10
Змістовий модуль 6.								
Тема 13. Сучасний стан народної культури. Роль декоративного мистецтва в житті народу.	14	2	2	10	14	2		15
Тема 14. Мурал-арт як складник міжкультурного діалогу креативних індустрій: регіональний підхід. Стрін-арт (нитки мистецтва) під час війни в Україні.	14	2	2	10	14	2	2	20
Тема 15. Творчі портрети майстрів декоративному мистецтві рідного краю.	14	2	2	10	14	2		10
Усього годин	180	30	30	120	180	20	14	156

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи культурно-мистецького простору кінця XIX – XX століть.	2
2.	Модерне, сучасне і новітнє мистецтво: осмислення понять, їх понятійно-хронологічна відмінність.	2
3.	Декоративне мистецтво в системі візуальних мистецтв.	2
4.	Професійне декоративне мистецтво України першої половини XX ст.: кераміка, емаль, ювелірне мистецтво, художній текстиль, художня обробка дерева.	2
5.	Українське декоративне мистецтво другої половини XX – початку XXI ст.: вишивка, вбрання, плетіння з рослинних матеріалів, малювання (хатне, станкове), витинанки.	2
6.	Еволюція художньо-стилістичних змін, специфіка синтезу національних традицій і новаторства.	2
7.	Мистецтво як історико-культурний феномен. Декоративне мистецтво в сучасному народному одязі.	2
8.	Аналіз творчості провідних майстрів українського гобелена: індивідуальні образно-пластичні особливості творчості та основні мистецькі досягнення.	2
9.	Трансформація художнього життя.	2
10.	Парадигми соцреалізму в декоративному мистецтві.	2
11.	Традиції та інновації декоративного мистецтва (сценографія).	2
12.	Полістилізм у професійному декоративному мистецтві.	2
13.	Сучасний стан народної культури. Роль декоративного мистецтва в житті народу.	2
14.	Мурал-арт як складник міжкультурного діалогу креативних індустрій: регіональний підхід. Стрін-арт(нитки мистецтва) під час війни в Україні.	2
15.	Творчі портрети майстрів декоративному мистецтві рідного краю	2
Усього годин		30

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи культурно-мистецького простору кінця XIX-XX століть.	5
2.	Модерне, сучасне і новітнє мистецтво: осмислення понять, їх понятійно-хронологічна відмінність. Революційність авангарду та контрреволюційність постмодерністського мистецького проекту.	5
3.	Декоративне мистецтво в системі візуальних мистецтв.	5
4.	Професійного декоративне мистецтво України першої половини XX ст.: кераміка, емаль, ювелірне мистецтво, художній текстиль, художня обробка дерева.	10
5.	Українське декоративне мистецтво другої половини XX – початку XXI ст.	10
6.	Еволюція художньо-стилістичних змін, специфіка синтезу національних традицій і новаторства.	10
7.	Традиційне мистецтво як історико-культурний феномен.	10

	Декоративне мистецтво в народному одязі.	
8.	Аналіз творчості провідних майстрів українського гобелена: індивідуальні образно-пластичні особливості творчості та основні мистецькі досягнення.	10
9.	Трансформація художнього життя.	10
10.	Парадигми соцреалізму в декоративному мистецтві.	10
11.	Традиції та інновації декоративного мистецтва.	10
12.	Полістилізм у професійному декоративному мистецтві.	5
13.	Сучасний стан народної культури	10
14	Творчі портрети майстрів декоративному мистецтві рідного краю.	10
	Разом	120

7. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти:

Для заліку

Поточне тестування та самостійна робота							ІНДЗ	Сума
Зміст. мод. 1	Зміст. мод.2	Зміст. мод.3	Зміст. мод.4	Зміст. мод.5	Зміст. мод.6	ІНДЗ		
5	5	10	5	5	10	20	100	
Модульний контроль - 20			Модульний контроль - 20					

Для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота							ІНДЗ	Підсумковий екзамен	Сума
Зміст. мод. 1	Зміст. мод.2	Зміст. мод.3	Зміст. мод.4	Зміст. мод.5	Зміст. мод.6	ІНДЗ			
5	5	5	5	5	5	20	40	100	
Модульний контроль - 5			Модульний контроль - 5						

8. Методи навчання.

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування,

рецензування, складання реферату);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота.

9. Методи оцінювання.

МО1 – екзамени;

МО2 – усне або письмове опитування

МО3 - колоквіум,

МО4 – тестування;

МО5 – командні проекти;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист лабораторних і практичних робіт;

МО10 – залік.

10. Засоби діагностики результатів навчання (засобами оцінювання та методами демонстрування результатів можуть бути:

-екзамени;

-заліки;

- контрольні роботи;

-командні проекти;

- реферати, есе;

-презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

- індивідуальні науково-дослідні завдання.

3. Традиційне та інноваційне в декоративному мистецтві (на прикладі вишивки). Вісник науки і освіти» (Серія «Філологія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія і культурологія»: Журнал. Київ. 2023. № 6(12)2023. С. 44-57. (Фахове видання категорії Б).

4. «Екоцид як тема сучасного візуального мистецтва в Україні». В друці (Фахове видання категорії Б).

11. Критерії оцінювання.

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	зараховано
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			

64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

12. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Декоративне мистецтво: зміст, значення, особливість.
2. Роль декоративного мистецтва в одязі.
3. Декоративне мистецтво – важлива художня цінність сьогодення.
4. Роль декоративного мистецтва в естетичному розвитку.
5. Монументальне декоративне мистецтво у формуванні життєдіяльності людини.
6. Особливість декоративного мистецтва: історія та напрями його розвитку.
7. Стиль модерн у декоративному мистецтві.

8. Текстильні імітації в українських хатніх розписах: художньо-стильові особливості.
9. Розвиток українського декоративного мистецтва в історичному контексті.
10. Еволюція природних мотивів в українській іконі XV-XIX століть.
12. Гончарне мистецтво України XX- XXI століть. Еволюція стилістики.
13. Професійний художній текстиль України від витоків до успадкування.
14. Полістилістика мистецтва витинанки XIX - початку XXI століть.
15. Українська кераміка XXI століття. Художники та народні майстри.
16. Реставрація пам'яток історико-культурної спадщини. Відродження знищених святинь.
17. Стильові особливості декоративного мистецтва українського козацтва.
18. Національний історико-культурний заповідник «Києво-Печерської Лаври».
19. Музей народно-декоративного мистецтва в м. Канева.
20. Професійне декоративне мистецтво як важливий чинник національно-культурної ідентичності в Україні.
21. Модернізм, постмодернізм і Contemporary art в культурно-мистецькому просторі XX століття
23. Кубізм, футуризм, кубофутуризм в образотворчому мистецтві початку XX століття
24. Пошук нових художніх форм у декоративному мистецтві України (1960–1980-ті роки)
25. Стилістичні особливості та художні техніки супрематизму, конструктивізму, сюрреалізму. Поп-арт, гіперреалізм, Minimal art як ознаки масової культури 1950–1960-х років
26. Хай-тек, кібернетизм, деконструктивізм в образотворчому мистецтві 1990–2010 років
27. Сучасний художній текстиль: досвід і перспективи
28. Сучасна українська вишивка
29. Художнє скло другої половини XX ст.
30. Еволюція образотворчого мистецтва XX ст.
31. Сучасне декоративне мистецтво в системі візуальних мистецтв XX ст.
32. Поняття модерного мистецтва та модерної історії мистецтв.
33. Поліхромна група декоративного мистецтва
34. Теорія авангардного мистецтва
35. Монохромна група декоративного мистецтва
36. Теорія актуального мистецтва
37. Пластична група декоративного мистецтва
38. Ідея знищення культурних стереотипів в образотворчому мистецтві
39. Ажурно-силуетна група декоративного мистецтва.
40. Пошук способів пластичного вираження динаміки життя в образотворчому мистецтві

41. Художня кераміка другої половини ХХ ст..
42. Біоморфізм та екологізм в образотворчому мистецтві 1990–2010 рр. (реферат).
43. Стрін-арт(нитки мистецтва) під час війни в Україні.
44. Мурал-арт як складник міжкультурного діалогу креативних індустрій: регіональний підхід.
43. Сценографія у сучасному декоративному мистецтві України.

13. Теми навчально-дослідницьких завдань (за вибором)

ІНДЗ №1

1. Еволюція мистецтва ХХ ст.: «чисте мистецтво», «модернізм», «постмодернізм», «актуальне мистецтво».
2. Витоки поняття модерного мистецтва та модерної історії мистецтв.
3. Теорія авангардного мистецтва.
4. Теорія актуального мистецтва.
5. Розмежування «Modern Art» та «Contemporary Art»: форми, методи, деталі й структурні елементи..
6. Ідея знищення культурних стереотипів (кубізм, футуризм)
7. Пошук способів пластичного вираження динаміки життя (кубофутуризм).
8. Конструктивізм: діалог образотворчого мистецтва й архітектури.

ІНДЗ №2

1. Оновлення стилістики у декоративному мистецтві України (1960-1980-ті рр.).
2. Пошук нових художніх форм у декоративному мистецтві України (1960-1980-ті рр.) .
3. Стиль модерн в українському декоративному мистецтві .
4. Сучасний художній текстиль: досвід і перспективи ..
5. Сучасна українська вишивка.
6. Художнє скло другої половини ХХ ст. .
7. Художня кераміка другої половини ХХ ст. .

Порядок оскарження оцінок

Процедура оскарження оцінок регулюється внутрішніми нормативними документами навчального закладу, саме **ПОЛОЖЕННЯМ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У РІВНЕНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ-2024 pol oop 2024.pdf пункт 6.12.2.6**

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

а) основні:

1. Булавина Наталія. Самоорганізація як альтернативний напрямок інституалізації мистецтва. Художня культура. Актуальні проблеми: наук. вісник [Текст] / Інститут проблем сучас. мист. НАМ України. К.: ІПСМ НАМ

- України, 2016. Випуск 12. С.24–32. Режим доступу : <https://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=10561>
2. Вишеславський Гліб. Гепенінг і його місце на мапі термінологічної системи акціонізму. Мистецтвознавство України. №18 (2018). С. 23–31. Режим доступу : <http://mystukr.mari.kiev.ua/issue/view/9217/showToc>
 3. Вишеславський Гліб. Перформанс в культурі та мистецтві 1950-2010 років. Плинність форм і змістів. Сучасне мистецтво. №15 (2019). С. 77–102. <http://sm.mari.kiev.ua/issue/view/11259/showToc>
 4. Голубець О. Львівська кераміка. К. : Наукова думка, 1991. 120 с.
 5. Дротенко , В. (2022). Антологія форм абстрактного живопису у мистецтві модерну. Grail of Science, (21), 267–271. Режим доступу : <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.28.10.2022.050>
 6. Ільницька Т. Сецесія як філософсько-естетична модель модернізму кінця ХІХ – початку ХХ століття. 24.04.2013. Режим доступу: <https://probapera.org/publication/13/16585/setsesiya-yak-filosofsko-estetychna-modelmodernizmu-kintsya-xix--pochatku-xx-st.html>
 7. Історія декоративного мистецтва України: У 5т. Т4 / [Голов. ред. Г Скрипник]; НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. К., 2011. 512.
 8. Кара-Васильєва Т. Українська вишивка. Альбом. К. :Мистецтво, 1993. 263 с.
 9. Кара-Васильєва Т., Чегусова З. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю». К. : Либідь, 2005. – 280 с.
 10. Кара-Васильєва Т. Декоративне мистецтво. Історія українського мистецтва. К.: ІМФЕ, 2007. Т. 5. Мистецтво ХХ століття. С. 206–237.
 11. Кара-Васильєва Т. Історія української вишивки. К. : Мистецтво, 2008. 464 с.
 12. Кусько Г. Сучасний український текстиль: еволюція, досвід, перспективи. Студії мистецтвознавчі. 2009. Чис. 1 (25). С. 113–118.
 13. Міронова Тетяна. Інноваційна діяльність у сучасній образотворчості: новітні технології. Сучасне мистецтво. №15 (2019). С. 149 – 158. Режим доступу: <http://sm.mari.kiev.ua/issue/view/11259/showToc>
 14. Печенюк Т. «Шестидесятники» українського батіку. Традиції і сучасність. Образотворче мистецтво. 1992. № 1. С. 11–13.
 15. Смержевська О. О. Філософсько-естетичні засади українського авангардного мистецтва. Філософські проблеми релігії і культури. Вісник СевНТУ. Вип. 103: Філософія: зб. наук. пр. Севастополь: Вид-во СевНТУ, 2010. С. 165 – 171.
 16. Тузов Владислав. Розвиток сучасного українського мистецтва на прикладі представлених у 2017 році візуальних матеріалів у просторі Інституту проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України.

- Мистецтвознавство України. №17 (2017). С.230-238. Режим доступу: <http://mystukr.mari.kiev.ua/issue/view/8500/showToc>
17. Чегусова З. Батик в громадському інтер'єрі. Образотворче мистецтво. 1992. № 6. С. 14–18.
18. Чегусова З. Декоративне мистецтво України кінця ХХ століття. 200 імен. К. : ЗАТ Атлант ЮЕмСі, 2002. 511 с. : іл.
19. Чегусова З. Концепція нового видання ІМФЕ: «Історія декоративного мистецтва України» (т.5). Українське мистецтвознавство: матеріали, дослідження, рецензії. 2014. Вип. 14. С. 122 – 149. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ukrmyst_2014_14_15
- 20 . Чегусова З. Пошуки нових форм у монументально-декоративній кераміці України. Образотворче мистецтво. 1986. № 5 С. 24–27.
21. Чегусова З. А. Трансформація образу в професійному декоративному мистецтві України 80–90-х рр. ХХ століття . Міст:мистецтво, історія, сучасність, теорія: зб. наук. праць. 2003. Вип. 1. С. 229–241.
22. Чегусова З. Художнє скло і художня кераміка («мистецтво вогню») України другої половини ХХ ст. – початку ХХІ ст. в аспекті впливу стилю модерн. Українське мистецтвознавство : матеріали, дослідження, рецензії. К., 2010. Вип. 10. С. 42–49.
23. Чуднівєць Анастасія. Інтерпретація петриківського розпису в сучасному архітектурно-просторовому середовищі / Художня культура. Актуальні проблеми: наук.вісник [Текст] / Інститут проблем сучас. мист. НАМ України.– К.: ІПСМ НАМ України, 2017. – Випуск 13. – С. 232 – 244. Режим доступу : <https://elib.nlu.org.ua/view.html?&id=10560>
24. Юр Марина. Художня парадигма українського мистецтва першої половини ХХ сторіччя: від експерименту до конвенціоналізму. Мистецтвознавство України. №18 (2018). С.217-223. Режим доступу: <http://mystukr.mari.kiev.ua/issue/view/9217/showToc>
- б) допоміжні:
25. Кара-Васильєва Т. В. // Круглий стіл «Стиль модерн у процесі розвитку українського народного та декоративного мистецтва (на матеріалах виставки з колекції МУНДМ)» 5 жовтня 2007. – К. : ТОВ «ХІК», 2008. – С. 10–12.
26. Стили живопису. Режим доступу: <https://artrecept.com/zhivopis/stili/pop-art>
27. Нечипоренко С. Декоративні тканини та килими України. Альбом-посібник / Сергій Нечипоренко. – К., 2005. – 432 с. : іл.
28. Печенюк Т. Художній текстиль – реальність українського мистецького простору / Таміла Печенюк // Друга всеукраїнська трієнале художнього текстилю : каталог / авт.-упоряд. З. Чегусова, куратори З. Чегусова, Т. Печенюк. – К. : НСХУ, 2007. – 64 с.

